

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorivm
Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvns Rectè
Obeundum**

Polanco, Juan-Alphonso de

[Köln], 1617

De fine huius sacramenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

DE FINE HVIVS SACRAMENTI.

CAPVT III.

*Triples
fructus
Sacra-
menti
peni-
tentie.*

TRIPLEX huius Sacramenti fructus est. Primus reconciliari Deo per gratiam, qua remittuntur peccata, huic coniungitur pax & consolatio spiritualis. Alter vitæ emendatio in futurum. Tertius augmentum gratiæ & virtutum. Primum (qui huius Sacramenti proprius effectus & finis est) assequitur pœnitens per act^o iam dictos, contritionis, confessionis & satisfactio- nis, adhibita absolutione, quæ per virtutem sanguinis Christi, ipsorum complet imperfectionem. Ad secundum & tertium disponitur & iuuatur plurimum per confessarij consilia, instructionem, & exhortationem: quæ tamen accommodari debent ad captum confitentis.

*Quomodo iuuetur pœnitens à confessario
ad emendationem vitæ.*

*Quibus
adiue-
tur pœni-
tens ne
peccet.*

AD emendationem ergo vitæ, curet pœnitentem armari contra defectus suos, firma voluntate, & sæpè reno- uata

nata, non o-
seruendi, &
prauis cogi-
ta oriuntur
seipsum, D
recurrendo
sanctos, &
fixum, & m-
bus videbit
catis illis,
stus) dicen-
culum, au-
rium meu-
in me Deu-
iam memo-
narum, qu-
mortis, e-
certa, & j-
turus est.
cideret st-
pœnam p-
pore con-
peccatur
daret lu-
& euitat
mnibus
Prim-
Deo, c-
ti pro n-

I V I V S
N T I .

I I I .

us Sacramenti
Primus recon-
o per gratiam
untur peccata
ingitur pax &
ter vitæ emen-
s augmentum
um (qui huius
ctus & finis est)
ct° iam dictos,
s & satisfactio-
quæ per virtu-
orum complet-
ndum & tertiū
rimum per cō-
nem, & exhor-
ommodari de-
s.

s à confessorio
vita.

go vitæ, curet
contra defe-
& sæpè reno-
uata

nata, non offendendi Deum, ac ei verè
seruiendi, & promptitudine occurrendi
prauis cogitationibus, vnde reliqua ma-
la oriuntur; quod fiet, reprehendendo
seipsum, Deum præsentem recordando,
recurrendo ad Angelum custodem, ad
sanctos, & præcipuè ad Christum cruci-
fixum, & matrem circa crucem (in qui-
bus videbit, quàm teneatur resistere pec-
catis illis, quæ sic in seipso punit Chri-
stus) dicendo aliquem opportunum versu-
culum, aut verbum: vt Deus in adiuto-
rium meum intende, Cor mundum crea
in me Deus, Iesus, Maria, &c Iuuat et-
iam memoria beneficiorum Dei, & pœ-
narum, quibus, peccator sit obnoxius, &
mortis, cuius aduentus hora tam est in-
certa, & iudicij Dei, qui testis & pars fu-
turus est. Iuuat si peccatum aliquod ac-
cideret statim pœnitere, & aliquam sibi
pœnam propter id infligere, & suo tem-
pore confiteri proponere: alioqui vnum
peccatum, suo pondere in aliud pessun-
daret Iuuat eleemosyna, bona societas,
& euitatio praua. Tria præcipuè ferè o-

mnibus possent salubriter proponi.
Primum est, manè se totos offerre
Deo, cum memoria Iesu Christi obla-
ti pro nobis in cruce, petendo gratiam,

Tria pœ-
nitenti
propo-
nenda.

B 6

ne

in eo die nos labi finat, præcipuè in ea peccata, ad quæ sumus procliuiores, dicendo Pater, & Aue, & Credo, &c

Secundum est, aliquantum temporis quietè se colligendo (quod noctu ante somnum opportunè fieri solet) examinare seipsum quotidie considerando beneficia accepta à Deo, & mala reddita: petendo veniam, & proponendo emendationem, dicendo etiam Pater & Aue, & Credo, Salue, & (si placet) Psalmum. Qui habitat.

Tertium, crebrò confiteri sacramentaliter, quod multorum remediorum instar, alia pleraque complectitur. Ex his quæ proponi debeant pœnitenti, discretio Confessarij dictabit. Quædam autem quæ videntur magis oportuna, magis inculcanda sunt, vt in memoria retineantur. Et si promptitudo voluntatis ad consilium capiendum in aliquo cerneretur, sed obliuio timeretur, dici posset, vt scriberet, vel rediret tempore magis vacuo, vt id dictatum acciperet.

Simplicioribus, pauca & faciliora ad intelligendum, retinendum, & exercendum proponantur. Vt manè, ter dicere Pater & Aue, contra malas cogitationes, verba & opera, & semel Symbolum Aposto-

*Quæ pro-
ponenda
simplicioribus,*

Apostolorum
hendendi
Noctu to
do de be
custodia
monendi
malis cog
confitear

Quia
multa vn
radices,
uet eas
ueat pro
bus infr
ad confli
fectibus
ginem) p
examen
eum app
magno
ercenda

Con
Cancell
doctore
ad temp
Primum
le pecca
ieiunare
Secund

Apostolorum: quod si nesciunt, reprehendendi sunt, & exhortandi, vt discant. Noctu toridem aut plura, gratias agendo de beneficijs, & petendo veniam & custodiam, proposita emendatione. Et monendi sunt, ne in corde consentiant malis cogitationibus, & etiam vt crebro confiteantur.

Quia tamen ferè accidit, vt peccata *Peccata* multa vnam, vel certè paucas habeant *torum* radices, diligenter ex effectibus obser- *radices* uet eas confessarius & securim admo- *rescin-* ueat propriorum remediorum (de qui- *denda.* bus infra) excitet maximè pœnitentem ad confictum cum vno vel duobus defectibus (ex quibus ferè alij ducunt originem) per renouationem propositi & examen particulare quotidianum ad eum applicatum, & alia remedia, quæ magno & perseveranti animo sunt exercenda.

Contra recidium, narrat Gerson *Reme* Cancellarius, hoc remedio vsus fuisse *dia con-* doctorem quendam, vt scilicet, quinque *tra reci-* ad tempus iniungeret habito consensu. *dium.* Primum, vt quodocunq; accideret ta- *Pri:* le peccatum, ille cui accidit, teneretur ieiunare die sequenti in pane & aqua. *Secun-* Secundum, vt certum numerum *Psal. Secun-* morum *dum,*

Tertiū. morum diceret Tertium, vt aliquid sibi charum, vel certè pecuniam daret, *Quartiū.* iuxta facultatem. Quartum, vt teneretur intra triduum post peccatum confiteri: Imminentis enim huius pœnitentiæ timor, fragilem voluntatem iuuare posset, & à peccato retardare. Quintum erat, & licet succumbens tentationi, cōfentiret peccato, aliquas orationes tamen prius diceret genibus flexis, si fortè miseretur Deus. Hæc autem remedia non tantum vt vtilia proponat Confessarius: sed nitatur pœnitentibus persuadere; cogere enim nec potest, nec expedit. Ille idem Doctor in grauib; primò in lapsu, tolerabilem iniungebat pœnitentiam: sed in memoriam habitæ gratiæ, aliquid leue, ut Pater, & Aue, vel aliquid simile, quod quotidie diceret, iniungebat, ita vt posset reficere quouis die, quæ alio omisisset.

Contra recidi- uum peccati grauioris. A pueris etiam exigebat promissionem, non tamen iuramentum nec votum, vt cauerent à quibusdam, prohibens seridè ne aliis fierent prima occasio peccati, & ne transirent in speciem grauiorem, & suadens ne fugerent bonos confessarios piam conuersationem, & lectionem, &c.

Quomo-

Quomod

TERTIUM
ac fi
virtutum
rius insti

Prima
ptæ tuen
ratem, in
lenti acc
quæ cha
commen
bendo b
memori
actione

Secun
capacia
dam con
nis, qu
ipsam su
ptent,
Dei ho
siderij v
riabilis
mnibus
disponi
semper
mnind
propri

*Quomodo inueter pœnitens à Confessario
ad gratiæ augmentum.*

TERTIVS sacramenti huius fructus
fac finis est, augmentum gratiæ &
virtutum: ad quod disponit, confessa-
rius instruendo, & exhortando.

Primò, ad bonum vsum gratiæ acce-
ptæ tuendo sollicitè omnimodam puri-
tatem, insistendo bonis operibus pro ta-
lenti accepti ratione, & iis præcipuè,
quæ charitate in Deum & proximum
commendantur: gratum etiam se exhi-
bendo bonorum omnium auctori, per
memoriam beneficiorum, & gratiarum
actionem, & laudem.

Secundò, vt se idoneos, & quasi vasa
capacia, ad novam gratiam percipien-
dam constituent: Rectitudine intentio-
nis, qua omnia bona, & perfectionem
ipsam suam, non propter se tantum o-
ptent, sed ad proximorum auxilium &
Dei honorem referant: Latitudine de-
siderij vehementis, continui, vnici, infa-
tiabilis, efficacis, ad vtendum medijs o-
mnibus, quæ ad gratiæ incrementum
disponunt: Profunditate humilitatis,
semper quod sibi deest intuendo, sibi o-
mninò diffidendo, & omnem amorem
proprium abnegando.

*Quomo-
do dispo-
nendus
pœnitēs
ad gra-
tiæ au-
gmen-
tum.*

Primò.

Secundò

Tertiò

Quomo-

Tertiò, Tertiò, vt ea instrumenta benè exer-
que ad ceant, quibus aquam gratiæ, intellectus
gratiam & affectus noster haurire solet: talia sunt
assequē- lectio, auditio verbi Dei, meditatio, ora-
dam cō- tio (maximè mentalis) & vsus Sacramen-
ferant. torum, confessionis & communionis.

Quartò. Quartò, Fontes ipsi, vnde haurire gra-
 riam oportet, ostendendi sunt pœnitentibus: a c primò quidē, excitanda est eorum deuotio ad angelos & sanctos, præcipuè ad matrem gratiæ Mariam: deinde exhortandi omnes sunt ad quærendas & implorandas orationes seruorum Dei qui adhuc viuunt, & vt bonorum operum ipsorum participes fieri studeant.

Sed quia vberior est secundus fons Christi mediatoris, admonendi sunt, vt ab eo frequentissimè hauriant, ipsum intuendo; vt qui vult, & potest augere gratiam omnem: imò ad id inuitat, dicendo, Perfecti estote, &c.

Matth. 5 Vberimus verò omnium est tertius fons, vnde ad alios aqua gratiæ deriuatur: scilicet, Diuina opulentia, bonitas, amor, & cætera, quæ spem excitant in Deum.

Matth. 1 Quia tamen (vt sæpè monere oportet) non omnes omnium capaces sunt, prudens confessarius videat, vt proportionata

tionata cu
 proponat,

Et quic
 statu fidei
 dubium n
 fit aptior
 præcepto
 ctionis) in
 tamen ex
 stimulare
 ti eò mag
 persuader

Securi
 nes ad per
 paulò an
 dexterita
 rogare,
 tæ assum
 quas, ne
 mini: si
 rant Deo
 futura si
 ad exerc
 di: vel p
 quæque
 uertat S
 tum, vt
 rum via
 clabi de

nta benè exer-
 iæ, intellectus
 olet: talia sunt
 meditatio, ora-
 sus Sacramen-
 nmunionis.
 le haurire gra-
 unt pœniten-
 itanda est co-
 sanctos, præ-
 ariam: deinde
 quærendas &
 eruorum Dei
 onorum ope-
 ri studeant.
 cundus fons
 endi sunt, vt
 ant, ipsum in-
 st augere gra-
 uitat, dicen-
 n est tertius
 atia deriuat-
 ia, bonitas,
 excitant in
 onere oport-
 apaces sunt,
 , vt propor-
 tionata

tionata cuiusque dispositioni vel captui proponat, ad gratiæ augmentum.

Et quidem modo prædicto in quouis statu fideles iuuari possunt. Iam licet dubium non sit, quin status consiliorum sit aptior ad gratiæ augmentum, quam præceptorum (vnde dicitur status perfectionis) in ijs qui ad eum vocantur: non tamen expedit pœnitentes statim ad id stimulare ne idoneos quidem: quia multi eò magis refugiunt, quò magis sibi persuaderi id sentiunt.

Securum est tamen huiusmodi homines ad perfectiora, & saluti viciniora (vt paulò ante dictum est) trahere; & cum dexteritate de inspirationibus Dei interrogare, circa perfectiorem statum vitæ assumendum: & si sentiunt in se aliquas, ne surdi sint ad vocationem Domini: si verò non, vt se paratos offerant Deo ad omnia, quæ ipsi gratissima futura sint: & si commodè fieri posset, ad exercitia spiritualia essent inducendi: vel prout essent dispositi ad optima quæque impellendi. Si tamen animaduertat sacerdos confitentem sic dispositum, vt expedire iudicet, ad consiliorum viam eum inducere, occasionem clabi de manibus non sinat; vel ad colloquium

Non o-
 mnibus
 omnia
 sed ca-
 pius pœ-
 nitenti-
 ratio ha-
 benda.
 Status
 consilio-
 rum a-
 piissi-
 mus ad
 gratiam
 impetrã-
 dam.
 Dexteri-
 tas in
 confid-
 ram sta-
 tu pœni-
 tenti im-
 ponen-
 do.

loquium extra confessionem inuitet. Et hæc de fine Sacramenti confessionis dicta sint. Iam de absolutione pauca & extremo tandem loco dicere oportebit.

DE CONFESSARII
CVRA CIRCA ABSO-
LVTIONEM.

CAPVT IV.

*Absolu-
tionis
forma.*

VXTA Consilium Florentinum, forma absolutionis (vt dictum est) consistit in his verbis: Ego te absoluo vel (quod idem est) te absoluo, &c. Reliqua sunt de decencia, iam impositio manus super caput, quam verba ante, & post absolutionem vsitata, sed omitti non debent.

In reconciliationibus breuibus, satis est dicere: Dominus noster Iesus Christus te absoluat: & ego auctoritate ipsius mihi licet indigno concessa, absoluo te in primis, ab omni vinculo ex communicationis, suspensionis & interdicti in quantum possum, & indiges: Deinde ego te absoluo ab omnibus peccatis tuis

in no-

in nomine
cti. Amen
enda men
ordinem

In conf
quàm dix
tissimam V
patrem ora
nem, & po
da indicau
Sacerdos d

tens Deus
ducat te ac
num super
cet: Domi
absoluo &
Spiritus sa
remouens
Iesu Christi
per virgin
quicquid
ris sit tibi
in angust
æternæ, A

Non e
turo in a
tueris, ve
absoluo
teti, qui